

Branddammen midt i Vammen først i 1900-tallet.
Brugsen ses bagest til højre og stuehuset til smedjen er ligeledes højre.
Resten er revet ned og er nu en del af "Den grønne Kile".

Medlemsblad nr. 1, 31. årgang 2024

Tjeleegnens Lokalhistoriske Forening

Navn, adr., tlf., mail:

Funktion 2023

Marianne Lybek Witt
Søndermarksvej 13, Ørum – 8830 Tjele
25610087 marianne Witt@hotmail.com

Formand

Karen Vesterby
Meldgårdsvej 15, Rødding - 8830 Tjele
40640429 vesterby@godmail.dk

Næstformand

Per Vester
Lærkevej 21, Ørum – 8830 Tjele
40486029 begtrup23@gmail.com

Kasserer

Lis Jensen
Flarupvej 14, Møllerup – 8830 Tjele
28438805 flarupvej14@fibermail.dk

Sekretær

Jørgen Dalager
Midgårdsvej 3 – 8800 Viborg
23278928 nederskov@dalager.com

Redaktør – Tjele på Tværs

Jan Dalsgaard Johannesen
Norupvej 8, Vammen – 8830 Tjele
86690905 jan.dalsgaard.johannesen@gmail.com

Medlem

Nils Kofoed,
Søndermarksvej 23, Ørum 8830 Tjele
61717543 loneognils@gmail.com

Suppleant

Erik Overgaard
Vråvej 9, Vrå - 8830 Tjele
30485291 overgaard.erik@gmail.com

Suppleant

Tjeleegnens Lokalhistoriske Arkiv

Tjelevej 8 - Ørum - 8830 Tjele

tlf: 2987 6703

e-mail: info@tjelearkivet.dk

www.tjelearkivet.dk

Åbent hver mandag fra kl. 14 - 17.

(Ferielukket i juli måned)

Tjeleegnens Lokalhistoriske Arkiv har eksisteret i 50 år

Sådan begyndte det dengang

Den 26. februar 1973 kunne man læse i Viborg Stifts Folkeblad, at der var blevet nedsat et 7 mands udvalg med det formål, at arbejde videre med tanken om at oprette et lokalhistorisk arkiv for Tjele kommune. Ved et møde på Tjeles Cafeteria – hvortil snes historiske interesserede var mødt frem – blev det besluttet, at udvalget i de følgende måneder skulle finde ud af, hvorledes et kommende arkivs økonomi, lokaleforhold og ledelsesform skulle afklares. Endelig håbede man, at det ville lykkes at finde frem til kontaktpersoner i de 14 sogne i Tjele kommune. Fhv. forvalter på Tjele gods, Gunnar Hansen gav udvalget en god håndsrækning i form af en fond med en obligationsbeholdning på 11.000 kr., hvis renter skulle anvendes til opstarten af et lokalhistorisk arkiv.

Også fra andre sider blev det søgt at skaffe midler, herunder fra lokale pengeinstitutter, kommunen og ved, at flere smalfilmamatører præsenterede deres film om forskellige områder i Tjele ved sammenkomster rundt i sognene.

Efter det følgende års forberedelser blev det den 1. februar 1974 annonceret at arkivet nu var så langt, at man kunne tage imod arkivalier af forskellig art. Assurandør Erik Esbensen blev valgt til at være arkivets første leder. De sager, der blev indsamlet det første halve år, herunder mere end 100 fotografier og billeder samt protokoller og skøder, var midlertidigt blevet opbevaret i den nedlagte sygekassebygning i Ørum, men i løbet af efteråret blev der givet arkivet en mulighed af at kunne flytte materialet til kælderen under det daværende Ørum Alderdomshjem.

I 1994 ophørte de kommunale lejemål, der en tid havde været i den private jernbanes hus fra 1926 og skabte blandt andet plads til arkivet og dele af aktiviteter under Ungdomsskolen. Med tiden blev hele hovedbygningen overtaget af arkivet, og i 2017 blev ”knopskydningen” afsluttet, efter at arkivet fik lov til at overtage postvæsnets oprindelige tilbygning ud mod P-arealet, således at arkivet derved fik hele 228 m² under tag.

Når man kigger tilbage på, hvordan og hvornår det hele begyndte, har arkivets arbejde den 1. februar 2024 eksisteret i samfulde 50 år.

Det vil blive markeret ved en festdag på Arkivet, Tjelevej 8,

lørdag den 3. februar 2024 fra kl. 13

Jimmy Fisker, arkivleder

Fra vor Læsekreds.

En Mergelgrav styrtet sammen over to Mennesker. Begge kvaltes. Gaardejer Michael Pedersen, Thorup i Vammen Sogn, og Husmand Chr. Jensen Jokumsen arbejdede Lørdag Efttermiddag i førstnævntes Mergelgrav. Ved fyraftenstid vilde de gaa op ad en i Graven staaende Stige, og Michael Pedersen stod midt paa Stigen, medens Chr. Jensen Jokumsen stod neden for denne, da Graven styrtede sammen over dem.

Sådan står der i Viborg Stifts Folkeblad den 12. august 1907. En forfærdelig ulykke har fundet sted. To familiefædre har mistet livet, idet en mergelgrav skrider sammen omkring dem.

Lørdag aften ved 18.30 tiden holder de fyraften med mergelgravningen og kaster redskaberne ovenud fra hullet. Michael Pedersen er på vej op ad stigen, og hans daglejer, Kristen Jokumsen følger efter.

Uden varsel styrter graven sammen og begraver de to mænd. Ovenfor graven står Pedersens søn, Søren på 14 år, med heste og vogn. Ved skredet kommer han til at stå i jord til knæene, og hestene bliver så forskrækkede, at de skrækslagne løber løbsk med vognen efter sig.

Sønnen bliver faktisk kørt over, men tager ingen skade og kan rykke sig fri. Han begynder febrilsk at grave med en skovl, men skaffet knækker, og han må løbe efter hjælp.

Den kommer, og der graves på livet løs, men der går halvanden time, før de to mænd er gravet fri, og de er længe døde. De bliver fundne stadig stående på stigen - den ene over den anden. Læge Rosenquist ankommer og kan blot konstatere, at døden er indtrådt straks - brystkasserne er formentlig blevet knust.

Den tragiske ulykke bliver omtalt i alle landets aviser, idet Ritzaus Bureau, som er stiftet allerede i 1866, udsender en kort tekst:

Her fra Aarhus Amtstidende 12081907.

To Mænd levende begravede i en Mergelgrav.

Biborg, den 12. August. Da Gaardejer Michael Pedersen af Thorup i **Vammen** Sogn og Husmand Chr. Jensen Jokumsen fra Rødding i Lørdags Aftes arbejdede i Pedersens Mergelgrav, styrtede Graven sammen over dem og de blev begge kvalte. Begge de omkomne efterlader sig Enker og flere Børn.

Begge mænd er familiefædre. Michael Pedersen er 52 år gammel. Folketællingen fra 1906 viser, at der er seks børn, og alle bor tilsyneladende hjemme. Der er først tre piger, og så kommer Søren, som i 1907 er 14 år gammel. Det må være ham, som står på kanten af graven med hestene.

Jokumsen-familien bor i Rødding sogn, og den samme folketælling fortæller, at der er mindst tre børn, men formentlig er der flere børn, som er ude at tjene. Kristens gamle forældre på henholdsvis 74 og 71 år bor der også og skal forsørges. Der er hverken ulykes- eller livsforsikring, så hele familiens økonomiske grundlag begraves i mergelgraven.

Meget hurtigt bliver der sat indsamlinger i gang til Jokumsen-familien.

Grønvald Fynbo i Vammen, præsten i Rødding, Chr. Hasselbalch og en Marturin Gregersen står i spidsen med indtrængende opfordringer.

Der er ikke den samme opmærksomhed om Pedersens -familiens økonomi. Det er en gårdmandsfamilie, som sidder i gode kår. En samtale med Søren "Borgmester" Pedersen, som er oldebarn af Michael Pedersen, lader vide, at det også var en stolt familie, som ikke tog imod almisser.

Viborg Stifts Folkeblad står for at samle penge ind. Der bliver typisk givet mellem 1 og 3 kr. Omregnet til nutidsmønt svarer 1 kr. i 1907 til omkring 70 kr. i dag.

Viborg Stifts Folkeblad bringer hen over ugerne lister med bidragsydere. Indsamlingen slutter sidst i september med, at Hansine Jokumsen får tilsendt 701,75 kr. svarende til omkring 50.000 kr.

Til Chr. Jokumsens efterladte har vi yderligere modtaget: Gaardejer Niels Jokumsen, Hinderup, 2 Kr.; Mejeribestyrer Larsen, Slals, 3 Kr.; ialt 5 Kr.

Indsamlet ved Snekker Jesper Petersen, Drum: Husmand Anders Mortensen, Drum 2 Kr.; Gdfr. Andr. Andreasen, Drum 2 Kr.; Husmand Søren Jakobsen, Belds 1 Kr.; Ungkarl Peter Sørensen, do. 1 Kr.; Husm. Anders Jensen Østergaard, Drum 1 Kr.; Do. Anders Kristensen, do. 1 Kr.; Snekker Jesper Pedersen, Drum, 2 Kr.; ialt 10 Kr.

Med det tidligere indkomne ialt **701 Kr. 75 Ore**, som i Dag er sendt til Chr. Jokumsens Enke.

Vi takker de mange Menninger, som har hjulpet til, at denne Indsamling har givet saa smukt et Resultat.

Den tildækkede mergelgrav ligger i lavningen foran det store træ. Søren "Borgmester" husker, at den blev kastet til i 1960'erne. Stedet ligger lige op ad Klarisgårdsvej.

Der var også ambitioner om at rejse et mindesmærke på Jokumsens grav på Rødding kirkegård. Det ser ud til, at det blev til selve gravstenen. Den har desværre ikke været til at finde.

En ualmindelig tragisk ulykke var det, men begge mænd var også fædre med mange børn og børnebørn, som lever videre i lokalområdet som postbud, entreprenør, borgmester og meget andet.

Erik Overgaard

Lokalhistorisk aften i Vammen

Tirsdag den 19. marts 2024 kl. 19.00 i Vammen Forsamlingshus

En lille lokalhistorisk gruppe i Vammen har igennem flere år søgt i arkiver og gamle bøger og indsamlet historier fra lokalområdet.

Det blev bl.a. til Jørgens bog om at gå en tur i Vammen, som blev udarbejdet i forbindelse med Jørgen Spanggaards 90-års fødselsdag i 2019.

Jørgen døde i marts 2023. Æret være hans minde!

Bogen gav appetit på at lave en egentlig bog om Vammens historie. Problemet med en historisk bog er, at allerede inden den er udgivet, er der gravet mere materiale frem fra gemmerne.

Bogprojektet er derfor drejet af til at blive et webprojekt, som er dynamisk og i princippet uendeligt (- så længe datacentrene og verden i øvrigt består)

På mødet vil gruppen præsentere hjemmesiden for Vammen Sogn, hvor det lokalhistoriske materiale vil være tilgængelig for alle interesserede.

Ambitionen er, at hjemmesiden hen over årene vokser med materiale, som I Vammen-borgere har liggende i skuffer og billedalbummer og nu skal ind på hjemmesiden - og gerne i Tjele-arkivet.

Medbring gerne billeder, dokumenter og ikke mindst gode historier til aftenen.

Der er fri entre, og der vil være mulighed for at købe kaffe og kage samt øl og vand.

Aftenen arrangeres i samarbejde med Vammen og Omegns Borgerforening.

Vel mødt!

Mette Vaarst, Jan Johannesen og Erik Overgaard

Foredrag torsdag d. 21. marts kl. 19.00 i Løvel Forsamlingshus: Teolog og eventyrer Thomas Frank fortæller om sine ekspeditioner i kølvandet på Vikingernes rejser i øst.

Vores viden om vikingernes rejser mod øst og kulturlandene i Orienten er endnu meget begrænset.

Samtidig har vi forestillingen om, at de benyttede sig af deres egne store og velkendte vikingskibe for at nå de fjerne handelspladser og rige byer så som Konstantinopel.

Kilderne og fund fortæller noget andet. Det er historien om tætte relationer mellem lokalbefolkningen og skandinaverne som forudsætning for at skandinaverne kunne udleve deres eventyrlyst.

Med sig hjem tog de blandt andet kristendommen og et nyt syn på verden.

Thomas Frank fortæller om sine ekspeditioner i 2017 og 2021, hvor den seneste tager udgangspunkt i hans fund af den bevarede bådebygningstradition i Rusland, og de både russere har lavet til ham. Der bliver i pausen serveret en forfriskning.

Gratis for medlemmer. Ikke-medlemmer: 25 kr.

fotografi: Anton Belousov

Munk fundet i Italien

Ja, jeg fandt faktisk to spændende munke. Den første var broder Theodor i Assisi.

En dansk munk, der var utrolig spændende.

Skulle man have lyst til at møde ham, så kan han læses eller høres her: "Broder Theodor - Vegen til et liv som munk i Assisi". Det var den første munk. Den anden "fandt" jeg i bussen på vej hjem.

Utroligt at finde en munk i en bus. Men da vores rejseleder,

Jens, hørte, hvor jeg var fra, sagde han. "Rødding, ja, men der kom jeg meget omkring 1970, da jeg var helt ung.

Jeg kom hos munken, Peter Egor, der boede i en hyggelig ejendom i Rødding. En meget spændende mand."

Vi flyttede til Vrå i 1970, men jeg kunne ikke huske en munk i Rødding. Vi havde vist også travlt med andet end at kigge efter munke i Rødding.

MEN - jeg søgte Peter Egor, Rødding på mobilen, og så fandt jeg munk nummer to.

Henning Pedersen, skolelæreren i Rødding, som vi også kaldte *Skæg-Pedersen*, havde skrevet en artikel i "Af støv er du kommet - Sognehistoriske glimt, Rødding. - Løvel - Pederstrup 2003".

Da jeg kom hjem kontaktede jeg Henning, og jeg fandt på hylden bogen: "Spillemand - og andre

historier fra Viborgegnen", som Henning har skrevet.

Her fandt jeg så munken Peter Egor, som boede på "Karlslyst". En

spændende historie om munken, "Skæg-Pedersen", Tage Andersen, (den kendte blomsterkunstner) og andre fra Rødding.

"Karlslyst", Enghavevej 38, Søren Møllers ejendom, er i dag overtaget af datteren og ser helt anderledes ud. Efter aftale med Henning har Leo Skov, vores dygtige webmaster nu fået lagt historien på vores hjemmeside, tillige med "Af støv er du kommet". Så jeg vil opfordre jer til at læse artiklen her: www.tjelearkivet.dk.

Kig blot under "Nye artikler" eller under "Lokalområder", Rødding.

Dette indlæg må gerne få andre til at tænke: "Ja, men jeg har da også en god historie, som kunne komme i bladet og på hjemmesiden." Så kom blot med historien. I kan se i bladet eller på hjemmesiden, hvem der er engageret på Arkivet og i Lokalhistorisk Forening.

Jørgen Dalager

GENERALFORSAMLING

TJELEEGNENS LOKALHISTORISKE FORENING

Mandag den 26. februar 2024 - kl. 19.00

Vammen Kro 8830 Tjele

Dagsorden iflg. Vedtægternes § 5 således:

1. Valg af dirigent og referent
2. Beretning for året 2023
 - a. Lokalhistorisk Forening - v/Marianne Lybek Witt
 - b. Bogselskabet - v/Lene Hove
3. Regnskab 2023
Lokalhistorisk Forening samt Bogselskabet - v/Per Vester
4. Budget 2024 og fastlæggelse af kontingent. - v/Per Vester
5. Arbejdsplan for år 2024 - v/Marianne Lybek Witt
6. Indkomne forslag.
7. Valg af bestyrelse, suppleanter og revisorer – jfr. § 8
På valg er: Per Vester, Lis Jensen og Jan Dalsgaard Johannesen
Bestyrelsessuppleanter: Nils Kofoed og Erik Overgaard
Revisorer: Solveig Nielsen og Martin Bay
Revisorsuppleant: Keld Gregersen
8. Eventuelt.

Efter generalforsamling: Kaffebord og foredrag:

”Tvangsfjernet?”

Fattigvæsen, familieliv og forsørgelse på Rødding-egnen ca. 1830-1880.”

Annette Østergaard Schultz, Arkivar og seniorforsker ved Rigsarkivet, Viborg vil fortælle om de generelle vilkår for ugifte kvinder og deres børn i 1800-tallet. Annette vil så - som artiklen i ”Tjele på Tværs” sidste år beretter om - have fokus på de udfordringer Ane Dortheas mor, Marie giver præsten i Rødding og fattigvæsenet i sognene i Rødding, Løvel, Pederstrup og Vammen.

Jørgen Dalager har lovet at supplere med det, han ved om de hjem, som præsten i Rødding fandt til Ane Dorthea og hendes datter i Rødding, Pederstrup og Vrå.

Rødning sø afvandes

Et storslået landbrugsprojekt har taget sin begyndelse i vort lokalområde.

Rødning Sø skal afvandes, så området kan bruges til nyttig landbrugsjord i stedet for at ligge nyttesløst som en lavvandet sø.

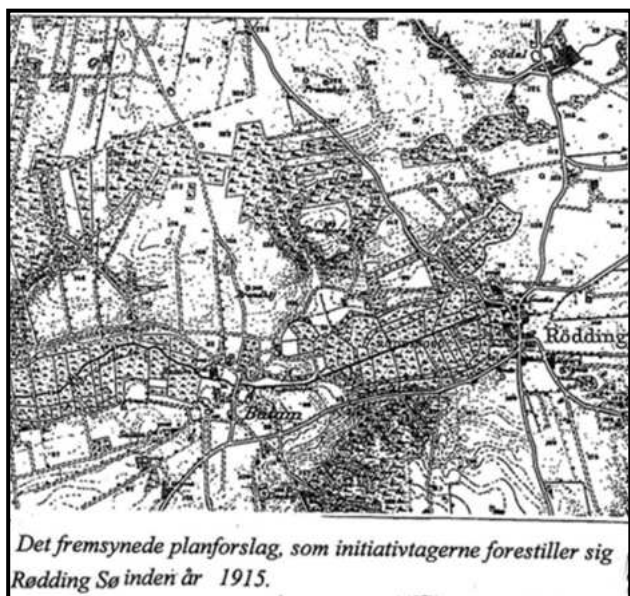
En gruppe lokale landmænd er gået i samarbejde med det nystiftede Det Danske Hede selskab og har skabt en fantastisk plan for, hvordan søen kan afvandes. Det vil blive et umådeligt vanskeligt og kostbart projekt, hvis det overhovedet er muligt at gennemføre. Det økonomiske er i gode hænder hos Haveselskabet, men en stor del af arbejdet skal udføres af egnens bønder, som jo også vil få den største glæde af den ny indvundne landbrugsjord.

Enrico Dalgas

Vi har været i kontakt med Hedeselskabets hæderkronede stifter Enrico Dalgas, som kan løfte sløret for Rødning Sø's afvanding og i øvrigt også for mange andre indvindingsprojekter. Første fase er allerede godt i gang. Man har gennembrudt den tærskel, som har opretholdt søens vandstand. Derefter kommer det uhyre krævende arbejde med gravning af en stor drængrøft gennem hele den dybeste del af søen. Dette forventes at tage op imod ti år.

Håb for fremtiden

Derefter venter arbejdet med at grave alle de andre drængrøfter. Der er udfærdiget et kort som viser, hvordan man forestiller sig området skal se ud inden 1915.

Vi har æren af at bringe dette kort. Så vores læsere kan få del i det håb for fremtiden et sådant pro-

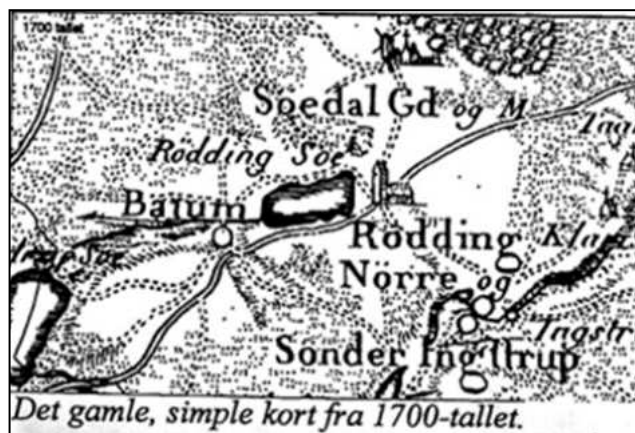
jekt vækker. Vi har mistet land i krigen, men ingen skal kue danskerne.

Naturen må overvindes

Vi kan overvinde naturen og derved få land tilbage til vores dygtige landmænd. Der er unyttige naturområder nok at tage af. Tænk blot på vores hedeområder og på vores mange tusinde kilometer vandløb, der bugter sig og derved ikke er effektive til at afvande vores lave områder. Opdyrkning af heden og udretning af vore vandløb er de store opgaver, som venter forude, og som Det Danske Hede selskab er godt i gang med at udføre. Vi tror det vil lykkes og vil blive til glæde for hele det danske samfund.

Kritiske røster

I Landstinget har enkelte såkaldte naturforkæmpere udtrykt kritik af planerne. De taler om ødelæggelse og udryddelse af den naturlige rige fauna, såsom insekter og padder og også fisk. Det har dog kun afstedkommet hovedrysten og latter fra medlemmerne. Hvem kan tænke på smådyr og fisk i lyset af vort lands situation og i lyset af de fantastiske økonomiske muligheder. I det omfang enkelte fiskere vil blive berørt, vil samfundet selvfølgelig yde erstatning.

Fantastiske landkort.

Meget kan vi sige om vort sørgelige nederlag i 1864 til Tyskland, men der er sandelig kommet skub i en positiv udvikling, som Geodætisk Institut og Det Danske Hede selskab er fremragende eksempler på.

Det er en stor glæde for Rabarberbladet at kunne bringe førsteudgaven af de nye kort over vores område, netop færdiggjort i 1875. Det er fantastisk som den teknologiske udvikling har muliggjort tegningen af så præcise kort.

Jernbanerne er fremtiden

Søens betydning som trafikåre er også blevet nævnt. Forbindelsen mellem de to vandsystemer Randers Fjord og Limfjorden vil ikke blot blive

afbrudt for dyr, men også for mennesker. Denne handelsforbindelse er dog næsten gået i stå, og til gengæld vil den nye positive udvikling i området blive hjulpet af den jernbane, der er planlagt at skulle gå mod nord til Løgstør.

Et land fyldt med rige bønder

Rabarberbladet vil følge Rødding Sø afvanding i de kommende numre. Vi spår, at om bare hundrede år vil vore lavvandede søer være landbrugsjord, vore åer være udrettede, så engene kan opdyrkes og hedeområder vil være så sjældne, at man vil rejse langt for at se dem. Danmark vil igen være et land fyldt med rige bønder.

64 tdr. land.

Det nye kort fra 1875. En hjælpende hånd i vort fremtidige samfund.

Kortet fra 1700-tallet, som er det kort, vi har måttet bruge lige til sidste år, viser søens nuværende udbredelse. Man regner med at kunne indvinde 64 tønder landbrugsjord. I den forbindelse må vi fremhæve det fantastiske arbejde Geodætisk Institut har gjort for at få kortlagt vort fædreland – den smule vi har tilbage.

Legepladsen ved Rødding Sø kan godt blive der, og børnene vil så kunne følge bøndernes arbejde.

Nå, så kommer forklaringen. I forbindelse med oprydning fandt jeg en A3-avis, som hed ”Rabarberbladet” Jeg kunne ikke huske, hvorfra avisen kom, så jeg Googlede og fandt ”Rabarberbladet” på Nørrebro, 2016-18, var der et par journalister, der sammen med nogle unge mennesker lavede et avisprojekt.

MEN det var ikke dem, der havde Rødding Sø-projektet på bagsiden.

Det var elever i 7.a på Rødding Skole, der med deres nu afdøde lærere Grethe Søndergaard og

Finn Karlsson havde lavet en rigtig spændende avis.

Vi sender elever og lærere en venlig tanke og takker for deres bidrag.

Jørgen Dalager

Her er bladets forside og bagside. Skulle nogen være interesseret i at læse hele avisen, så har Leo Skov lagt den ind på Arkivets hjemmeside under Rødding.

Skulle man få lyst til at læse om et andet afvandsingsprojekt i 1872, så kan man på Pederstrups hjemmeside ”pederstruphistorie.dk” under ”sognet” finde Rødsø.

Man kan også blot gå på Arkivets hjemmeside under ”Pederstrup” .

Beretning om institutionen

Fynbohus i Vammen

Fynbohus er bygget i 1935 af Peter Grønvald Rudolf Fynbo (1901-1962).

Grønvald Fynbo blev i 1901 – i en alder af 22 år - ansat som andenlærer på Vammen skole. Foruden jobbet som lærer i Vammen, var han meget optaget af at få lærerne organiseret og allerede i 1903 blev han valgt til formand for ”Dansk Lærerforbund” og fra 1914-21 var han formand for ”Viborg Omegns Lærerkreds”.

Som følge af svagelighed fik han i 1925 sin afsked som lærer endskønt han levede frem til 1962.

Eftersom lærerlønnen i 1900 var på beskedne 600 kr. om året, begyndte Grønvald Fynbo at udgive bøger. Den første bog ”Eventyrbogen” udkom allerede samme år (1901) som han var begyndt som lærer - og allerede i 1906 oprettede han sit eget forlag.

I 1908 havde han tjent tilstrækkeligt til at han kunne bygge sit eget hus ”Solvang”, hvor Thrysøe i dag driver forretning med brugskunst.

I 1918 udkom for første gang den senere velkendte bog ”Ved julelampens skær”, som siden er kommet ud i mere end 100 år. Bogen er gennem flere år blevet trykt af Forlaget Gyldendal.

I 1935 var han efter sigende blevet så velhavende på sin virksomhed, at han over for ”Solvang” lod bygge et stort hus i to etager - kaldet Fynbos Hus – som han skænkede ”Viborg Omegns Lærerkreds” - plus 20.000 til vedligeholdelse- med det formål, at pensionerede lærere og lærerenker kunne bo der gratis - mod at de ville hjælpe ham med at få solgt hans årlige julebog.

Den 19. juni 1962 døde Grønvald Fynbo i en alder af 83 år. (kilde: artikel om Grønvald Fynbo i ”Tjele på Langs 2002”)

Senere fik huset en anden funktion ...

Huset blev til en institution - og navnet blev ændret

dret til **Fynbohus**

I 1962 solgte ”Viborg Omegns Lærerkreds” huset til Vammens præstefru Anna Maria A. Hansen, der var uddannet sygeplejerske. På hendes foranledning blev Fynbohus indrettet til at være en institution for *lettere psykisk handicappede personer*.

Dernæst som (endnu) selvejende institution

I 1971 var Fynbohus fortsat en selvstændig institution, men med fokus på mere alvorligt handicappede voksne. Huset fik derved plads til 16 udviklingshæmmede, der af sociale, psykiske eller aldersbetingede årsager kunne profitere af husets tilbud.

Siden blev huset ombygget – og udvidet

I 2012 blev Fynbohus købt af boligselskabet Sct. Jørgen, der herefter ombyggede de eksisterende 16 boliger til 8 to-rums boliger med aflastningsplads. I forbindelse med renoveringen blev det samtidig besluttet at udvide pladsantallet til 24 ældreboliger, der alle skulle leve op til såvel nutidige som fremtidige boligkrav. I forbindelse med ombygningen fik alle boliger således eget bad.

Boligudvidelsen kom til at omfatte 1.157 m², hvorved fællesarealet kom til at udgøre 740 m².

Byggeriet stod klar til indflytning den 1. september 2013.

Endelig blev huset kommunalt ejet

I 2020 – efter 55 år som selvejende institution – overgik Fynbohus til at være en kommunalt ejet institution.

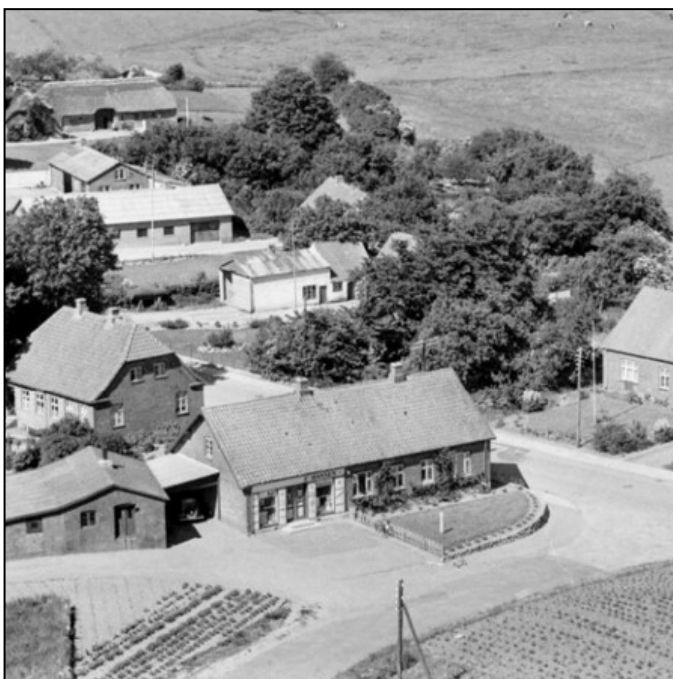
Institutionens målgruppe blev formuleret således: ”*Voksne over 18 år med betydelig nedsat funktionsevne og behov for støtte og aflastning.*”

Jimmy Fisker, Arkivleder

”Goddag – hvad skulle det være”?

Sådan har velkomsten lydt i mange butikker. Men det ligger efterhånden nogle år tilbage. Det er ikke ord, man hører, når man i dag køber ind i RE-MA eller Netto.

Går man på jagt i arkiverne efter spor af købmandsbutikker og brugser dukker der rigtig mange op. Der var indtil for få år siden købmandsbu-

Vorning Købmandsbutik 1959

tikker i alle byer i den gamle Tjele kommune. Og mange steder var der både to og tre.

Her drev man blandet landhandel. Varesortimentet var forskelligt, men det vigtigste var nok, at det var folkene bag disken også.

I dag synes det at være en kvalitet i sig selv, at varerne, i REMA, Netto og hvad de ellers hedder, er ens over hele landet. Og langt hen ad vejen

Kirkegade Rødding. S.P. Johansen ca. 1955

gælder det også personalet, som man mange steder nærmest ikke lægger mærke til.

I dag handler man sjældent kun ét sted. Jagten på tilbud fører hurtigt til besøg både to og tre steder på en indkøbstur.

Der købes også stort ind, for mange er kørt til Viborg, Randers eller Hobro for at købe de daglige fornødenheder.

For 50 år siden var sortimentet i købmandsbutikkerne ikke så stort, men så blev varerne bestilt hjem.

Det gik også nemmere, når der kun var et varenavn på hylden. Mel hed Amo, og margarine hed Oma. Sådan var det. I dag er udbuddet langt større i et almindeligt supermarked. Men der mangler noget! Der er ingen nyheder.

I dag vil nogen kalde det sladder. Var det onsdin-det sladder og negativt? Måske – men det kunne også være noget, der bidrog til et fællesskab og et sammenhold, som man vel ikke kender i dag.

Købmand S.P. Johansen og Anne Kirstine (f. 1899, 1900)

Alle kom hos købmanden. I dag er det ikke alle, der kommer i hallen. Måske er der ingen hal og forsamlingshuset kan ikke længere fungere som omdrejningspunkt for det sociale liv i en lille by.

På arkivet er vi i gang med at lave en registrering af købmænd og brugser, der har været i Tjele kommune.

Det er et større arbejde. Vi vil gerne have sat adresser på, hvor butikkerne har været, billeder og også navnene på købmanden og købmandskonen. Er der en god historie om stedet, skal den også med. Så hvis nogen af bladets læsere ligger inde med noget materiale, vil vi gerne have det sendt til arkivet.

Gerne på e-mail info@tjelearkivet.dk. Men hver mandag er der også mulighed for at aflevere materiale på Tjelevej 8 i Ørum.

Per Vester

arkiv.dk | Indgangen til din Danmarkshistorie

På vores Lokalhistoriske Arkiv er der flere frivillige, som laver et godt arbejde for at få gemt vores historie. Karen og Solveig lægger en masse billeder ind på Arkiv.dk. Og når Per på side 11 opfordrer jer til at aflevere billeder o.a. på Arkivet, så er det dem, der har lagt nedenstående på nettet. Alt, som lægges op i Arkivets ARKIBAS-system ryger videre til arkiv.dk, hvor alle kan søge.

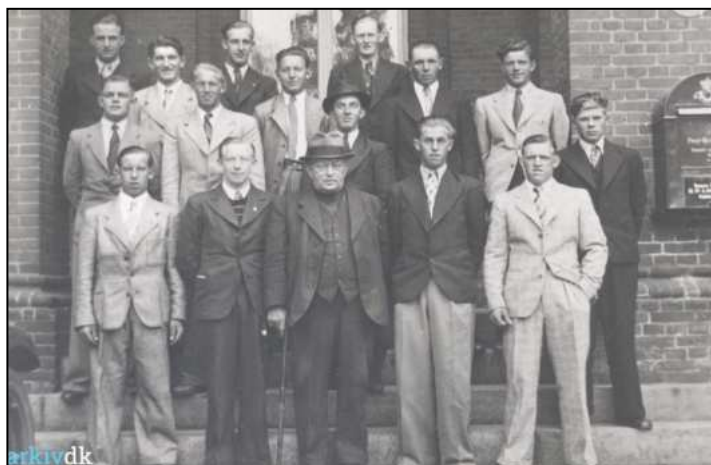
1 / 2 - Kong Chr. den X på besøg ved efterårsmanøvre i Tjele.

Rødning-Løvel-Pederstrup Sogneråd 1900 - 1910

Malkehold på Tjele Gods Postkort 1946

Sessionshold sammen med Peder Nymann, Vammen 1910 -30 (skøn)

Vammen Bageri og Konditori 1977

Per Søvrings hus
(1910 - 30, skøn)

Hvem var Per Støvring, og hvor lå huset i Vejrumbro??

